

HRVATSKI SABOR

2385

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA OBITELJSKOG ZAKONA

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 15. prosinca 2023.

Klasa: 011-02/23-02/129

Urbroj: 71-10-01/1-23-2

Zagreb, 20. prosinca 2023.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA OBITELJSKOG ZAKONA

Članak 1.

U Obiteljskom zakonu (»Narodne novine«, br. 103/15., 98/19., 47/20. i 49/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) u članku 54. stavku 3. riječi: »su dužni« zamjenjuju se riječju: »mogu«.

Stavci 4. i 5. brišu se.

Članak 2.

Naslov iznad članka 58. mijenja se i glasi: »Načini utvrđivanja majčinstva«.

Članak 58. mijenja se i glasi:

»Majčinstvo se može utvrditi:

- presumpcijom majčinstva
- priznanjem ili
- sudskom odlukom.«

Članak 3.

Iza članka 58. dodaju se naslovi iznad članaka i članci 58.a, 58.b, 58.c, 58.d, 58.e i 58.f koji glase:

»Presumpcija majčinstva

Članak 58.a

Djetetova majka jest žena koja ga je rodila.

Priznanje majčinstva i postupak priznanja

Članak 58.b

(1) Majčinstvo se može priznati na zapisnik pred matičarom, Hrvatskim zavodom za socijalni rad ili sudom. Navedena tijela dužna su bez odgode dostaviti primjerak zapisnika matičaru nadležnom za upis djeteta u maticu rođenih.

(2) Ako priznanje majčinstva ili pristanak na priznanje daje maloljetna osoba ili osoba lišena poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na osobna stanja, te osobe izjavu o priznanju majčinstva, odnosno pristanku na priznanje majčinstva daju pred Hrvatskim zavodom za socijalni rad nadležnim prema mjestu svoga prebivališta, odnosno boravišta.

(3) Majčinstvo se može priznati i u oporuci.

Osoba koja priznaje majčinstvo

Članak 58.c

(1) Majčinstvo može priznati:

1. punoljetna osoba neovisno o svojoj poslovnoj sposobnosti
2. maloljetna osoba koja je navršila šesnaest godina ako je sposobna shvatiti značenje i pravne posljedice priznanja i
3. maloljetna osoba mlađa od šesnaest godina, uz suglasnost njezina zakonskog zastupnika.

(2) Ako su zakonski zastupnici maloljetne osobe koja priznaje majčinstvo iz stavka 1. točke 3. ovoga članka roditelji, za priznanje majčinstva djeteta potrebna je suglasnost roditelja sukladno članku 100. ovoga Zakona.

Pristanak i prethodno mišljenje za priznanje majčinstva

Članak 58.d

(1) Priznanje majčinstva upisat će se u maticu rođenih ako je Hrvatski zavod za socijalni rad nadležan prema mjestu djetetova rođenja dao prethodno mišljenje.

(2) Hrvatski zavod za socijalni rad dužan je u roku od 15 dana od dana kad ga je to zatražio matičar dostaviti mišljenje iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Za upis priznanja majčinstva potreban je pristanak djeteta koje je navršilo četrnaest godina, a kojemu se priznaje majčinstvo.

(4) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi pravilnikom će propisati sadržaj, oblik i način utvrđivanja prethodnog mišljenja iz stavka 1. ovoga članka.

Posebne odredbe o priznanju majčinstva

Članak 58.e

(1) Priznanje majčinstva je neopozivo.

(2) Majčinstvo se ne može priznati nakon djetetove smrti, osim ako to dijete ima potomstvo.

Postupanje matičara kad primi izjavu o priznanju majčinstva

Članak 58.f

(1) Kad primi izjavu ili zapisnik o priznanju majčinstva, odnosno oporuku bez pristanka, suglasnosti i prethodnog mišljenja propisanih člancima 58.c i 58.d ovoga Zakona, matičar nadležan za upis djeteta u maticu rođenih dužan je zatražiti pristanak i suglasnosti koji su potrebni s obzirom na okolnosti pojedinog slučaja, kao i prethodno mišljenje.

(2) Pozive kojima se traže pristanci i suglasnosti punoljetnih i poslovno sposobnih osoba matičar dostavlja sukladno pravilima o osobnoj dostavi. Rok za davanje pristanaka i suglasnosti je 15 dana od dana dostave poziva.

(3) Pristanak i suglasnosti koji se traže od djeteta ili osobe lišene poslovne sposobnosti matičar traži posredstvom Hrvatskoga zavoda za socijalni rad nadležnog prema prebivalištu, odnosno boravištu osoba od kojih se pristanci traže.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka Hrvatski zavod za socijalni rad nadležan prema prebivalištu, odnosno boravištu osoba od kojih se pristanci traže dužan je u roku od 15 dana od dana kad ga je to zatražio matičar dostaviti pristanke.

(5) Matičar će u roku od 30 dana od dana priznanja majčinstva osobu koja je priznala majčinstvo i njezine zakonske zastupnike ako ih ima obavijestiti jesu li pribavljeni propisani pristanci, odnosno suglasnosti.«.

Članak 4.

Članak 59. mijenja se i glasi:

»(1) Ako majčinstvo nije utvrđeno presumpcijom majčinstva ili priznanjem, utvrđuje su u sudskom postupku.

(2) Tužbu radi utvrđivanja majčinstva može podnijeti:

1. dijete
2. žena koja sebe smatra majkom djeteta ili
3. Hrvatski zavod za socijalni rad.

(3) Ako se majčinstvo djeteta, čija je moguća majka osoba lišena poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na osobna stanja, nije uspjelo utvrditi priznanjem, skrbnik majke, ovisno o okolnostima slučaja, dužan je pokrenuti postupak radi utvrđivanja majčinstva sudskom odlukom u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti da nije pribavljen pristanak, odnosno od dana uskrate suglasnosti iz članka 58.c i 58.d ovoga Zakona.

(4) Ako osoba za koju se tvrdi da je majka djeteta nije živa, tužba radi utvrđivanja majčinstva podnosi se protiv njezinih nasljednika.

(5) Rokovi za podnošenje tužbe radi utvrđivanja majčinstva propisani su odredbama članka 383. stavka 1., članka 385. stavka 1. i članka 386. i 387. ovoga Zakona.«.

Članak 5.

U naslovu iznad članka 61. riječi: »i iznimke« brišu se.

U članku 61. stavku 2. riječ: »smrću,« briše se.

Stavci 3., 4. i 5. brišu se.

Članak 6.

Iza članka 61. dodaje se naslov iznad članka i članak 61.a koji glase:

»Iznimka od presumpcije bračnog očinstva

Članak 61.a

(1) Muškarac koji sebe smatra ocem djeteta rođenog za vrijeme trajanja braka ili u razdoblju do tristo dana od prestanka braka razvodom ili poništajem može uz pristanak majke i majčina muža priznati dijete do upisa djeteta u maticu rođenih.

(2) Muškarac koji sebe smatra ocem djeteta rođenog za vrijeme trajanja braka koji je sklopljen u razdoblju do tristo dana od prestanka ranijeg braka može uz pristanak majke i majčinog muža iz kasnijeg braka priznati dijete do upisa djeteta u maticu rođenih.

(3) Na priznanje očinstva iz ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o priznanju očinstva.«.

Članak 7.

U članku 84. stavak 4. mijenja se i glasi:

»(4) Dijete ima pravo na ostvarivanje osobnih odnosa s roditeljima i drugim osobama iz članka 120. ovoga Zakona, kao i pravo na točnu informaciju o važnim okolnostima u vezi s roditeljima i tim osobama, sukladno odredbama ovoga Zakona.«.

Članak 8.

U članku 95. stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) Roditelj koji stanuje s djetetom ima dužnost i odgovornost omogućivati i poticati ostvarivanje osobnih odnosa djeteta s drugim roditeljem, osim ako ostvarivanje osobnih odnosa djeteta s drugim roditeljem nije u interesu djeteta.«.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Roditelji su dužni omogućiti djetetu ostvarivanje osobnih odnosa s osobama iz članka 120. ovoga Zakona.«.

Članak 9.

U članku 98. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 2.

Članak 10.

U članku 108. stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Odluke iz stavka 1. ovoga članka koje su bitne za dijete mogu biti i druge odluke koje mogu znatno utjecati na život djeteta, kao što je ostvarivanje osobnih odnosa s osobama iz članka 120. ovoga Zakona, izvanredni medicinski postupci ili liječenje te izbor škole za koje odluke se smatra da je drugi roditelj dao svoju suglasnost.«.

Članak 11.

U članku 119. stavku 2. iza riječi: »tim roditeljem« točka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: »osim ako ostvarivanje osobnih odnosa djeteta s drugim roditeljem nije u interesu djeteta.«.

Članak 12.

U članku 124. stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) U odluci kojom određuje mjeru iz stavka 1. ovoga članka sud određuje vrijeme te mjesto ostvarivanja osobnih odnosa djeteta s roditeljem koje mora biti prikladno za dijete, a može se odrediti i nazočnost drugog roditelja ili druge punoljetne osobe iz članka 120. ovoga Zakona.«.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

»(4) U iznimno opravdanim okolnostima mjera nadzora nad ostvarivanjem osobnih odnosa djeteta s roditeljem iz stavka 3. ovoga članka može se produžiti do šest mjeseci, a ako je to od osobite važnosti za zaštitu prava i interesa djeteta do dodatnih šest mjeseci.«.

U stavku 5. riječ: »pravomoćne« zamjenjuje se riječju: »ovršne«.

Članak 13.

U članku 130. stavak 4. mijenja se i glasi:

»(4) U postupku određivanja mjera za zaštitu djeteta može biti saslušan udomitelj koji se dulje vrijeme skrbi o djetetu, kao i druge osobe koje dulje vrijeme žive s djetetom i skrbe o njemu.«.

Članak 14.

U članku 132. stavku 1. iza riječi: »izrabljivanje djeteta« točka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: »izloženost djeteta obiteljskom nasilju.«.

Članak 15.

Članak 160. mijenja se i glasi:

»Svakodnevna skrb obuhvaća uobičajenu njegu i skrb o djetetu, brigu o prehrani, zdravlju, sigurnosti, odgoju, obrazovanju i psihosocijalnim potrebama djeteta.«.

Članak 16.

U članku 161. stavku 4. riječi: »i drugih članova djetetove obitelji ili djetetu bliskih osoba« zamjenjuju se riječima: »i drugih osoba iz članka 120. ovoga Zakona«.

Članak 17.

U članku 168. stavku 4. riječi: »bliskim osobama« zamjenjuju se riječima: »osobama iz članka 120. ovoga Zakona«.

Članak 18.

U članku 171. točka 5. briše se.

Dosadašnja točka 6. postaje točka 5.

Članak 19.

U članku 172. stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) Hrvatski zavod za socijalni rad je uz prijedlog za lišenje prava na roditeljsku skrb dužan sudu dostaviti izvješća i procjene na kojima temelji svoj zahtjev.«.

Članak 20.

U članku 190. stavku 1. točki 1. riječi: »ili svojim ponašanjem pokazuje nezainteresiranost za dijete« brišu se.

Članak 21.

U članku 213. stavku 1. točki 5. i stavku 3. iza riječi: »rođenih« dodaju se riječi: »i evidenciju o državljanstvu«.

Članak 22.

U članku 214. stavku 3. iza riječi: »rođenih« dodaju se riječi: »i evidenciju o državljanstvu«.

Članak 23.

Naslov iznad članka 215. mijenja se i glasi: »*Upis osobnih podataka na temelju posvojenja u maticu rođenih i evidenciju o državljanstvu*«.

U članku 215. stavku 1., stavku 2. i stavku 4. iza riječi: »rođenih« dodaju se riječi: »i evidenciju o državljanstvu«.

Članak 24.

U članku 234. stavku 1. riječi: »o kojima je dužna skrbiti se« brišu se.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je to od osobite važnosti za zaštitu prava i interesa punoljetne osobe, sud može potpuno lišiti poslovne sposobnosti osobu koja nije sposobna ostvariti smisleni kontakt s drugom osobom i izraziti svoju volju.«.

U stavku 4. iza riječi: »sposobnosti« dodaju se riječi: »osobe iz stavka 1. ovoga članka«.

Članak 25.

U članku 258. točkama 1. i 2. iza riječi: »priznanje« dodaju se riječi: »majčinstva i«.

Točke 3., 4. i 5. brišu se.

Dosadašnje točke 6., 7. i 8. postaju točke 3., 4. i 5.

Članak 26.

U članku 320. stavak 3. briše se.

Članak 27.

U članku 323. stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, ako Hrvatski zavod za socijalni rad ima saznanja o postojanju obiteljskog nasilja ili ako procijeni da u okolnostima konkretnog slučaja zajednički sastanak ne bi bio svrhovit ili ako to jedna ili obje stranke iz opravdanih razloga zahtijevaju, zakazat će se i provesti odvojeni razgovori sa strankama.«.

Članak 28.

U članku 324. stavku 1. točka 3. briše se.

Dosadašnje točke 4. i 5. postaju točke 3. i 4.

U dosadašnjoj točki 6., koja postaje točka 5., zarez i riječi: »te ocjena o mogućnosti ravnopravnog sudjelovanja stranaka u postupku obiteljske medijacije« brišu se.

Članak 29.

U članku 325. stavku 1. točka 6. briše se.

Dosadašnja točka 7. postaje točka 6.

U stavku 2. riječi: »točaka 1., 4., 5. i 6.« zamjenjuju se riječima: »točaka 1., 4. i 5.«.

Članak 30.

U članku 332. stavku 1. točka 1. mijenja se i glasi:

»1. u slučajevima postojanja tvrdnji o obiteljskom nasilju«.

Članak 31.

U članku 346. iza riječi: »postupak« dodaje se zarez i riječi: »zakona kojim se uređuje izvanparnični postupak«.

Članak 32.

U članku 360. stavak 3. briše se.

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 3. i 4.

U dosadašnjem stavku 6., koji postaje stavak 5., riječi: »iz stavka 5.« zamjenjuju se riječima: »iz stavka 4.«.

Dosadašnji stavak 7. postaje stavak 6.

Članak 33.

U članku 379. stavicima 1. i 3. riječi: »i dokaz o sudjelovanju na prvom sastanku obiteljske medijacije« brišu se.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

»(5) Smatrat će se da je tužba radi razvoda braka povučena ako izvješće o obveznom savjetovanju ne bude podneseno u roku od osam dana, a ako ponovo bude podnesena tužba radi razvoda braka bez izvješća o obveznom savjetovanju, sud će odbaciti tužbu radi razvoda braka.«.

Stavak 7. briše se.

Članak 34.

Članak 392. mijenja se i glasi:

»Protiv drugostupanjske presude o utvrđivanju majčinstva ili očinstva dopuštena je revizija prema odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak.«.

Članak 35.

U članku 416. stavku 1. iza točke 3. briše se točka i dodaje točka 4. koja glasi:

»4. uzeti u obzir postojanje obiteljskog nasilja.«.

U stavku 2. točki 1. riječi: »ili spremnost na sudjelovanje u obiteljskoj medijaciji« brišu se.

Članak 36.

U članku 417. stavku 3. točki 1. riječi: »trideset tisuća kuna« zamjenjuju se riječima: »3980,00 eura«.

Članak 37.

U članku 418. stavku 1. riječi: »ako posumnja« zamjenjuju se riječima: »ako postoji opasnost«.

Članak 38.

Članak 422. mijenja se i glasi:

»Protiv drugostupanjske odluke o tome s kojim će roditeljem dijete stanovati, o roditeljskoj skrbi, o ostvarivanju osobnih odnosa djeteta s drugim roditeljem i o uzdržavanju djeteta dopuštena je revizija prema odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak.«.

Članak 39.

Članak 428. mijenja se i glasi:

»Protiv drugostupanjske odluke o uzdržavanju djeteta dopuštena je revizija prema odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak.«.

Članak 40.

Članak 447. mijenja se i glasi:

»Protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak završen dopuštena je revizija prema odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak.«.

Članak 41.

U članku 478. stavku 1. dodaje se nova točka 1. koja glasi:

»1. neslaganju roditelja i djeteta o upravljanju sredstvima koja su stečena djetetovim radom sukladno članku 85. stavku 2. ovoga Zakona«.

Dosadašnje točke 1. do 6. postaju točke 2. do 7.

Članak 42.

U članku 493. stavku 4. riječi: »koje su bliske s djetetom« zamjenjuju se riječima: »iz članka 120. ovoga Zakona.«.

Članak 43.

Naslov iznad članka 501. mijenja se i glasi: »Posebne odredbe«.

U članku 501. iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

»(3) Sud će po službenoj dužnosti upisati u očevidnik osoba lišenih poslovne sposobnosti podatke iz pravomoćnog rješenja o lišenju poslovne sposobnosti i pravomoćnog rješenja o vraćanju poslovne sposobnosti, odnosno o pravnim učincima navedenih rješenja ako oni nastupaju prije pravomoćnosti, kao i promjenu podataka upisanih u očevidnik.

(4) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će propisati sadržaj, oblik i način vođenja očevidnika iz stavka 3. ovoga članka.«.

Članak 44.

U članku 514. stavku 1. točki 1. riječi: »trideset tisuća kuna« zamjenjuju se riječima: »3980,00 eura«.

Članak 45.

U članku 523. stavku 1. točki 1. riječi: »trideset tisuća kuna« zamjenjuju se riječima: »3980,00 eura«.

Članak 46.

U cijelom tekstu Obiteljskog zakona (»Narodne novine«, br. 103/15., 98/19., 47/20. i 49/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) riječi: »centar za socijalnu skrb« u određenom broju i padežu zamjenjuju se riječima: »Hrvatski zavod za socijalni rad« u odgovarajućem broju i padežu.

PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 47.

(1) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona s odredbama ovoga Zakona uskladiti sljedeće pravilnike:

1. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra obiteljskih medijatora, uvjetima stručne osposobljenosti obiteljskih medijatora, prostornim uvjetima i načinu provođenja obiteljske medijacije (»Narodne novine«, br. 29/21.)
2. Pravilnik o obveznom savjetovanju (»Narodne novine«, br. 123/15.)
3. Pravilnik o načinu pribavljanja mišljenja djeteta (»Narodne novine«, br. 123/15.).

(2) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnik iz članka 58.d stavka 4., koji je dodan člankom 3. ovoga Zakona.

(3) Ministar nadležan za poslove pravosuđa će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnik iz članka 501. stavka 4., koji je dodan člankom 43. ovoga Zakona.

Članak 48.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 31. prosinca 2023.

Klasa: 022-02/23-01/108

Zagreb, 15. prosinca 2023.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Gordan Jandroković, v. r.